El trencament del Compromís pel País Valencià –l'entesa que aplegava Esquerra Unida i Bloc Nacionalista– era la cirereta que esperaven PP i PSOE per a repartir-se tot el pastís electoral. La suma dels resultats obtinguts el 9M per EUPV i Bloc no arriba ni al 4%.

De derrota en derrota

Mentre a Madrid els advocats de l'estat emetien un informe que avalava la celebració dels cara a cara entre José Luis Rodríguez Zapatero i Mariano Rajoy, a València, a la seu de les Corts, el grup parlamentari del Compromís pel País Valencià saltava pels aires. Els tres diputats afins a la direcció d'Esquerra Unida i els altres quatre integrants del grup –els dos del Bloc i els dos del que, temps a venir, esdevingué Iniciativa del Poble Valencià– es declaraven la guerra definitivament. Des d'aleshores seuen al costat a l'hemicicle, però no fan vida en comú.

Era el 3 de setembre, era l'inici de l'actual curs polític, i el meteosat ja mostrava borrasques a l'esquerra del PSOE. Zapatero no s'envolava a cap enquesta, feia tres anys que el PP amb prou feines el deixava respirar, i les isòbares indicaven que els socialistes es llançarien, com un llamp, a la recerca de vots *útils*. Per si no n'hi havia prou, en comparació amb Felipe González, el lleonès semblava Lenin, i al costat de Rajoy i de José Maria Aznar, era la reencarnació de Marx.

A la planta quarta de les Corts valencianes, però, ningú no pensava en el març vinent. Ni en Marx. Ni en Lenin. Al capdavall, Marx avui és una marca de roba patentada, i un ex-president de l'URSS i del PCUS anuncia Louis Vuitton dins d'un cotxe oficial estacionat al davant del mur que va enderrocar. A les estretes dependències del Compromís no pensaven en març, sinó que encara es planyien pels pobres resultats que el matrimoni de conveniència havia recollit el 27 de maig. Segons ell, la culpa era d'ella, i ella tenia clar que el problema era ell.

El divorci va ser exprés. Ni tan sols no van valorar que, en ocasions, val la pena fer la declaració d'hisenda de manera conjunta. De vegades és l'única forma de pagar menys o, fins i tot, de guanyar-hi alguna cosa. Cap de les dues parts no veia factible d'acordar un nom i fer pinya per salvar l'escó al Congrés dels Diputats. Volien separar-se i van fer-ho.

Dalt, els tres diputats del grup parlamentari fidels a la direcció d'EUPV: Marina Albiol, Glòria Marcos i Lluís Torró. A sota, dos dels quatre integrants del grup que van remoure Marcos com a sindica: Mònica Oltra, que va substituir-la com a portaveu, i el secretari general del Bloc, Enric Morera.

Enmig d'aquest ambient trist, Joaquín Sabina –autor de *Nos sobran los motivos*–, Víctor Manuel i Ana Belén van afanyar-se a cantar el *Defender la alegría* de Mario Benedetti, amb la coreografia del dit índex en forma de cella.

En caiguda lliure

Resultats d'Esquerra Unida del País Valencià (EUPV) als comicis celebrats des del 1994.

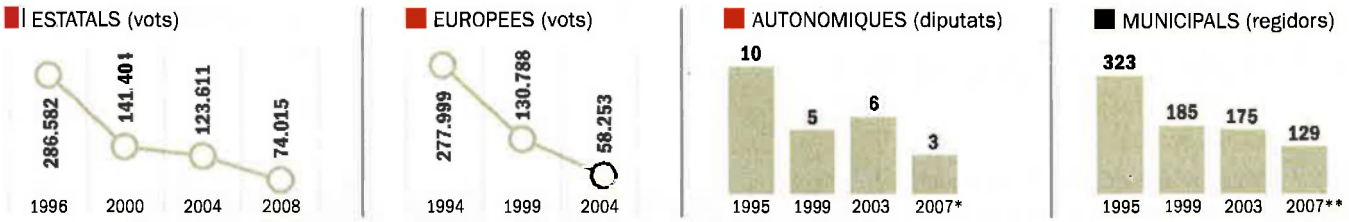

*El Compromís pel País Valencià -coalició integrada per EUPV, Bloc, Izquierda Republicana i ecologistes diversos- va obtenir 7 diputats: 2 pertanyen al Bloc, 2 més a l'escissió d'EUPV Iniciativa del Poble Valencià (l'antic corrent Esquerra i País), i només els altres 3, a EUPV.

**No s'hi comptabilitza el resultat del Compromís pel País Valencià, que tan sols va presentar-se a determinats municipis. 13 dels 39 regidors que va obtenir eren del Bloc, i els 26 restants pertanyen a l'òrbita d'Iniciativa.

Font: Generalitat Valenciana

La tronada, acompanyada de pedregada, ha estat d'aquelles que no recorden ni els més vells. Les inclemències del març han fet que Esquerra Unida perda pràcticament un de cada dos vots del 2004, alhora que el pacte Bloc-Iniciativa –la fusió dels nacionalistes i d'aquesta escissió d'EUPV– ha vist com s'evaporaven el 25% de les paperetes d'ara fa quatre anys. La primera conseqüència és que el País Valencià envia únicament diputats de dues formacions –a les nou cites estatals anteriors, només al 1982 havia passat això–, i la segona serà un augment de la tensió al grup parlamentari. Bloc i Iniciativa, que són majoria, tenen per la mà de ferir de mort Esquerra Unida, ja que estan en disposició d'enviar al grup mixt els seus tres representants. La pèrdua d'ingressos en la ja malmesa formació roja seria fatal. Val a dir que els nacionalistes i Iniciativa doblen en nombre de regidors EUPV, si bé l'any passat no van millorar les dades del 2003.

Comptat i debatut, l'escenari que se'ls presenta als uns i als altres no és gaire encoratjador. Esquerra Unida ha perdut pel camí el seu sector nacionalista i fins i tot alguns dirigents històrics del Partit Comunista del País Valencià, com ara Joan Ribó i Alfred Botella, a més d'independents amb una trajectòria reeixida, com és el cas d'Isaura Navarro o Josep Bort. Malgrat tot, la direcció transmet un missatge de confiança i d'esperança en el futur: asseguren que les baixes trameses equivalen a "una quantitat molt reduïda de la militància" i que la base municipal és forta. En realitat, se senten alliberats de la càrrega que els significava conviure amb el corrent Esquerra i País –ara Iniciativa– i tots aquells que no combregaven amb la manera de fer de la coordinadora general, Glòria Marcos. Sense tots ells, ara volen reestructurar el discurs, que aguditzarà l'ortodòxia que preconitzen Marga Sanz –que va competir contra Gaspar Llamazares per optar a la presidència del govern– o Amadeu Sanchis, caps visibles del PCPV.

A l'altre costat de la vorera, Iniciativa té clar que vol anar de bracet amb el Bloc. La intenció és fer una ICV –partit soci– a la valenciana, però els nacionalistes valencians són aliats de CiU, i als comicis europeus de l'any vinent haurien de prendre una posició unitària. En tot cas, hi ha veus d'Iniciativa [vegeu pàg. 24-25] que no descarten una reedició del pacte multipartit del Compromís.

El risc de l'atomització no és fútil. El 2011, les Corts valencianes podrien estrenar bipartidisme. O monopartidisme, si el PP continua esbotzant sostres.

Víctor Maceda

Regidors apàtrides

El trencament d'Esquerra Unida del País Valencià, a final de l'any 2007, feia preveure una collita magra d'IU per a aquest 9M. Així ha estat. La partició en dos del partit –curiosament, el sector valencià pro-Llamazares ha acabat fora de l'organització, i el coordinador general ha hagut de demanar el vot per una EUPV a la qual fa temps que s'enfronta– ha dut a la divisió de l'electorat i, en última instància, a la fugida en bloc cap al PSOE. A l'àmbit municipal, la disputa entre EUPV i Iniciativa és tan fèrria que ara com ara ni els uns ni els altres no encerten a dir de quants regidors disposen.

El 27 de maig passat, les llistes d'Acord Municipal –un pacte exclusivament local que aixoplugava una EUPV encara unida, Izquierda Republicana i Els Verds– va reunir 103.383 vots i 129 actes de regidor. El Compromís pel País Valencià –la translació del pacte autonòmic integrat per EUPV, Bloc, Izquierda Republicana, Els Verds i Esquerra Ecologista, que tan sols va reproduir-se als municipis on EUPV era controlada pel sector nacionalista d'Esquerra i País, ara Iniciativa– va rebre 28.363 sufragis i 39 regidors. A qui pertanyen ara tots aquests 168 regidors?

Primer de tot cal restar els que són del Bloc, allà on es presentava l'entesa multipartida: 13 dels 39 del Compromís. Els altres 26 haurien de ser d'Iniciativa, però ací venen les discrepàncies, perquè mentre aquest partit assegura que "tenim al voltant d'una cinquantena de regidors, més una vintena que ja han mostrat la voluntat d'accedir-hi, tot i que encara no s'han donat de baixa d'EUPV". En canvi, a la seu d'EUPV afirmen que tenen 155 regidors. La xifra és la suma dels 129 de l'Acord Municipal i els 26 del Compromís que no són del Bloc. Com si Iniciativa no existira, vaja.